

MAGYAR LAJDA

3 lei

Taxa postală plătită aprobării Dir. Gen

Ngs. Ramaszetter Róbert urnak Disztér

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évtolyam, 78 (1520) szám * Csütörtök, 1937 május 6

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Nagyjelentőségű politikai és diplomáciai utazások

Mihály nagyvajda a londoni koronázási ünnepen. — Román parlamenti küldöttség a belgrádi kisantant-összejövetelen. — A külügyminiszter Genfben. — Bratianu Dinu hazaérkezett Athénből

Bucuresti. Saját tud. Szerdán utazott el Londonba Mihály nagyvajda, Radu-Irimescu kíséretében, az angol király koronázási ünnepére. Bucuresti. Saját tud. Szerdán reggel elutazott Belgrádba a román parlamenti küldöttség, hogy résztvegyen a kisantant parlamenti tanácskozásán. A konferencia programját látogatások, disztrakciók, diszlokádások mellett a május 7-én a szkupstinában tartandó diszülés alkotja, amelyen beszédek fognak mondani Stoia Dinovics és a három tagállam törvényhozó testületeinek elnökei. Románia részéről Saveanu képviselőházi elnök, a kül-

döttség vezetője és Sandulescu szenátusi elnök fognak beszédek mondani. Bucuresti. Saját tud. Victor Antonescu külügyminiszter szerdán vidéki birtokáról a fővárosba érkezett. Május 22-én Genfben utazik a külügyminiszter, a népszövetségi tanácsülésre. Bucuresti. Saját tud. Bratianu Dinu kedden visszaérkezett a fővárosba. Eredetileg hosszabbra tervezte athéni tartózkodását, de az ipar- és kereskedelmi minisztérium által megszövegezett rendelet-törvénytervezetek ügye sürgette visszautazását.

Baloldali ügyvédek gyűlése Dejen

Tiltakozó határozatot hoztak a túlzó nemzetiek törekvései ellen

Bucuresti. Saját tud. A demokrata ügyvédek csoportja, amely 1935-ben a tárgy-muresti ügyvédkongresszus alkalmával létesült, ellenhatásként a szélső jobboldali ügyvédek állásfoglalására, május 4-én tartotta tanácskozási Dejen, hogy felkészüljön az országos ügyvédkongresszusra, amelynek tudvalevőleg egyetlen tárgypontja az ügyvédi kamarák nacionalizálásának kérdése. Az értekezleten kisebbségek mellett

számos demokrata érzelmi román ügyvéd vett részt, különböző ügyvédi kamarák demokrata csoportjainak képviselői

és nagy beszédekben mutattak rá arra, hogy különféle numerusok, amelyeknek gondolatát az ügyvédi kamarák életében a túlzó nacionalisták felvetették s azt ott egyre veszedelmesebb eszközökkel igyekeznek érvényre juttatni, ellentétben állanak az ország négy és félmillió népkisebbségének természetes és alkotmányos jogaival. Az értekezlet szótartot intézett az ország összes ügyvédeihez, amelyben állásfoglalásra hívja fel őket a sovén eszmékkel szemben, amelyek egyebek között alkalmasak arra, hogy az ügyvédtársadalomban a testületi szellemet megbontsák és ezáltal közös kári érdekeket lecsökkentassanak.

Az értekezlet aztán hosszabb határozati javaslatot fogadott el, amely a következőket tartalmazza:

— Az ügyvédi kamarák nacionalizálásának kérdése, akár numerus-clausus, akár numerus valachicus formájában jelenik meg, teljesen alkotmányellenes. Az ügyvédi kamarák szervezeténél

a népi eredet nem kutatható az alkot-

mány 5-ik és 8-ik szakaszainak megsértése nélkül, amely minden román állampolgárnak egyenlő jogokat biztosít a törvény előtt, népi származásra való tekintet nélkül.

— Az ügyvédek, akik már mesterségük gyakorlásánál fogva is törvényismerők, vissza kell, hogy utasítsák a különbségtételt. A nacionalizálási mozgalom az alkotmány módosítására irányuló törekvést rejti magában, amivel szemben az értekezlet állás foglal. Az ügyvédi kamarák nacionalizálására irányuló mozgalom csak arra alkalmas, hogy az ügyvédek gazdasági követeléseket és megvalósításokat célzó mozgalmát a politizálás útjára terelje. Hogy a kérdésnek semmi tárgyi alapja nincs, arra bizonyították az is, hogy

az ügyvédszövetség hivatalos kimutatása szerint 1935 decemberében az ország 66 ügyvédi kamarájának összesen 6040 ügyvédjéből 67 százalék román eredetű volt és azóta ez a százalék meghaladta a hetvenet.

— Az értekezlet tehát visszautasítja a túlzó nemzeti irányzat ama törekvését, hogy a kári szolidaritáson rést üssön s azt lerombolja. Felhívja a többi szakmai testületek figyelmét is arra a veszélyre, amelyet ez a szét-huzás jelent. Az ügyvédi kamaráknak helyett szakmai érdekek védelmével kell foglalkozniuk az ügyvédtársadalom elszegényedésének kérdésével, a túlzott adózás elleni állásfoglalás, az ügyvédjelöltek, az ügyvédi utánpótlás, stb. kérdésével, amely ügyek éppen azokban a kamarákban váltak égetőkké, amelyeket a nacionalizálás szólama tart állandó izgalomban.

Miért volt káros a gazdasági liberalizmus?

Írta: dr Léber János

Nyugodtan beszélhetünk róla múlt időben, mert gazdasági liberalizmus ma, a szó igazi, ortodox értelmében már nincs. Még az úgynevezett demokratikus országokban is, mint amelyek Anglia, Franciaország, Svájc, Amerika, kezdenek felszámolni vele. Az élet természetes fejlődése folytán is, de a nemzetek közötti összhang és békés együttműködés megzavarodása miatt is olyan helyzetek állottak elő, amelyek a szabad gazdálkodás korlátlanágát és ennek a korlátlanágának megengedését, vagy túrését lehetetlenné teszik azoknak a kormányférfiaknak, akik országuk sorsáért és az állam minden egyes lakosának boldogulásáért felelősséggel éreznek. Mac-Donald, Baldwin és Roosevelt nem elméleti okokból, nem világnézeti különbözőségek miatt fordultak szembe, — ha nem is teljesen, de sok lényeges pont tekintetében a gazdasági liberalizmussal, hanem azért, mert a szabad gazdálkodásnak részben természetes következményei, részben túlkapásai és kinövései milliók számára lehetetlenné tették a gazdálkodást, a munkát és így a megélhetést is.

Pedig ezek az országok a gazdasági liberalizmusnak csak előnyeit, gyümölcseit élvezték a legutóbbi időkig. Senki se vonja ugyanis kétségbe, hogy Smith Adam rendszerének voltak egyetemesen üdvös, — több országra nevezte pedig speciálisan áldásos következményei. A szabad gazdálkodásból folyó versenynek, az egyéni tehetségek sorompóba állításának és legteljesebb mérvű kihasználásának volt köszönhető az a hatalmas gazdasági fellendülés mely a múlt század u. n. nemzeti és szabad-sággküzdemei után, ezekben a küzdelmekben kifáradt és elszegényedett népekre elkövetkezett és amelyből nemzeti vagyonosodás, hosszú ideig tartó aránylagos jólét, technikai haladás kulturális és civilizációs tökéletesedés fakadt.

Sajnos azonban, a haladásnak és fejlődésnek ezek az áldásos gyümölcsei néhány évtizedek múlva egyre szűkebb körre szorultak. Egyre kisebb mértékben jutottak a gazdasági életben fizikai munkájukkal résztvevők és a kimondottan ipari körön kívülálló gazdálkodó alanyok részére hozzáférhetőkké. Arról nem is beszélve, hogy egyes nem ipari országokban a liberális gazdálkodásnak előnyei egyáltalán nem mutatkoztak, míg káros hatásai annál inkább.

A történelmi élet nem ismer nagyobb töréseket és évszázados ugrásokat. Azok a népek, amelyek a XIV. században Európára tört török invázió útjába estek és évszázadokig vagy állandó harcban álltak vele, vagy ami még rosszabb volt, igája alá kerültek, természetesen úgy gazdasági, mint kulturális fejlődés tekintetében messze elmaradtak a boldogabb és nyugodtabb életű nyugati nemzetek mögött. A törökök kiűzése Közép-Európából csak a XVII. század végén fejeződött be. Akkorára már az ittlakó népek legalább 300 esztendővel maradtak el a nyugateurópai nemzetek gazdasági és kulturális életfoka megett. Ezt a 300 esztendőt máról-holnapra behozni nem lehetett. Az a gazdasági liberalizmus tehát, amely a XVIII. században Angliában, Franciaországban és Németországban kezdte bontogatni szárnyát, természetes gyümölcseit Európa középső és keleti tájain meg nem teremthette. Sőt ellenkezőleg: ez a nagy fejlődésbeli különbség hovatovább odavezetett, hogy a nyugati eszméket és rend-

A Vatikán választ küldött a húsvéti pápai körlevél elleni német jegyzékre

A válasz nem zárja ki a további tárgyalásokat. — Mussolini fölajánlotta a közvetítést

Berlinből jelentik: A keddi napon megérkezett Berlinbe a Vatikán válasza a német birodalomnak a pápai enciklikára küldött tiltakozó jegyzékére. Német körökben elzárkóznak a felvilágosítás elől, csak annyit közölnek, hogy azok a kombinációk, amelyek a külföldi lapokban a Vatikán válaszával kapcsolatban napvilágot láttak, nem egyebek pusztá találgatásoknál. Illetékes berlini körök megcáfolják azt a hírt, mintha *Neurath* német birodalmi

külgyminiszter találkozna olaszországi tartózkodása során *Pacelli* bíboros-államtitkárral. Másrészt olyan hírek terjedtek el, hogy a német birodalom és a Vatikán között felmerült ellentétek elsimítására *Mussolini* fölajánlotta közvetítést.

Berlini jólétesült körökben hangoztatják, hogy a Vatikán válasza, bár szabatos és érthető, nem elutasító és nem zárja ki a tárgyalások további folytatását.

A német-olasz barátság tüntető megnyilvánítása két pohárköszöntőben

Ciano gróf diszebédje *Neurath* báró tiszteletére. — Tárgyalások a nyugati és a keleti békéről

Rómából jelentik: *Ciano* gróf olasz külgyminiszter kedden ebédet adott *Neurath* német külgyminiszter tiszteletére. *Ciano* pohárköszöntőjében többek között a következőket mondotta:

— Az a szívélyes fogadtatás, amelyben Olaszország és népe a német külgyminisztert részesítette, kifejezi azt a tiszteletet, amelyet Olaszország és népe érez *Neurath* báró személye és Németország iránt. De egyuttal jelenti annak a mély barátságának a megbecsülését is, amelyet a nemzeti szocialista Németországnak a fasiszta Olaszország iránt tanusít, és azt a megértést, amelyet a feketeingesek tanusítanak a barnaingesekkel szemben. Európa érdekében a német és olasz nép együttes erővel latbaveti minden erejét és közösen akarja munkálni a békét. Ezek azok a közös alapok, amelyekre az olasz és német barátság felépült. Nem véletlen az, hogy a német külgyminiszter éppen azokban a napokban látogatott el Rómába, mikor Olaszország a császárság megalapításának első éves évfordulóját ünnepli. Németország és Olaszország a béke szellemében akarja folytatni munkáját és közös érdeke a két országnak, hogy valamennyi más hatalommal is békében együttműködjen. Meggyőződésem, — folytatta beszédét *Ciano* külgyminiszter, — hogy az együttműködés elé semmiféle akadály nem tornyosul.

Neurath külgyminiszter válaszában tolmácsolta az új Németország szerencsekívánatait az olasz birodalom egyéves fordulójára alkalmából. Beszéde során a következőket mondotta:

— Hitler birodalmi vezér és kancellár

éppen most számolt be a német népnek arról, amit a nemzeti szocializmus négy éven keresztül elért. A következő négy esztendőre is előttünk állanak kitűzött céljaink. Ugyanaz a szellem tölti el mindkét népet. Az olasz és német nép dolgozó nép. *Ciano* külgyminiszter úr beszédében utalt arra, hogy az együttműködés nemcsak a két nép érdekében szükséges és értékes, hanem ezen túlmenően az általános béke fenntartása szempontjából is. Az olasz kormány tudatában van azoknak a nehézségeknek, amelyeket a népek közti bizalomteljes együttműködés érdekében le kell győznie és le lehet győznie, hogy az együttműködés őszinte és tartós megbékélésre vezessen.

A *Popolo d'Italia* írja, hogy *Neurath* és *Mussolini* között elsősorban a spanyol kérdés került megbeszélésre. Közös megállapodásuk az, hogy se az olasz, se a német állam nem engedheti egy latin és keresztény állam bolsevizálását. A Dunavölgy rendezéséről is szó volt.

A *Messaggero* szerint az olasz—német újabb megbeszéléseken kialakult az a közös álláspont, hogy a nyugati békerendszert a volt locarnói szerződés pótlásával létre kell hozni, de a keleti béke kérdése ettől különálló és a kettőt egybekapcsolni nem lehet.

GRAZIANI LEMOND AZ ABESSZINIAI ALKIRÁLYSÁGRÓL. *Párizsból* jelentik: Rómából érkezett hírek szerint *Graziani* abessziniai alkirály lemond méltóságáról, mert az ellene elkövetett merénylet következményeit még most is érzi. Utóda valószínűleg *Balbo* marsall, Libia jelenlegi kormányzója lesz.

a vízfolyás. Le ne nézzél. Kezrede, lábadra ügyelj, ahogy mondtam. Na, most — és bent volt a színpadon.

Nem történt semmi baj. Minden jól ment. A nézőtér kacagva tapsolt a póttömnyi szereplőknek. Még virágot is dobtak fel.

— Az én leányom ez, kérem. Az én gyermekem. Katica.

A művészyakkendős most frakkban volt és mikor Katica kijött a színpadról, egy doboz csokoládét adott neki.

Körülvették, nevettek és megsimogatták. Mikor a felvonásnak vége volt, a színészek és színésznők közrefogták a frakkost, meg Katicát és kimentek a függöny elé.

A nézőtér a székeken dobolt és tapsolt.

Katicát aztán ismét a tükör elé ültették. Most már háttal a tükörnek. Az arcáról csúszós, utálatos zsírral lemosták a festéket. Lehúzták róla a lakkcipőt, selyemharisnyát, meg az aranyos-ezüstös ruhácskát, ráadták a régi rongyait.

Kint várta a percesasszony, meg András.

A frakkos ott állott az ajtóban a primadonnával. Monokli volt a szemén, de nem vette észre Katicát.

Az asszony, meg a fiú, összeesőkölték a gyereket és sokat beszéltek az úton. Még otthon is, mikor lefeküdtek a szalmazsákra. Katica nem szólt egy szót sem és értelmes tiszta gyerekszemét nem tudta lehúyni egész éjjel.

Reggel lecipelték a kosarakat. Katica leült a patak mellé és az ölébe vette a fabábút.

Gügyögni akart neki és nem tudott. Nézte, nézte egy darabig idétlen kékre, vörösre mázolt faarcát, aztán egy csendes, nagyon szomorú mozdulattal beejtette a patakba.

A bábu forgott egy ideig a vízben. A festék kezdett lemállani róla és szívárványosan szétfolyt körülötte. Aztán egyszerre megindult és pillanat mulva eltűnt a kanyarodónál.

Részvételi díj személyenként **Oradeától—Oradeáig csak**

9875 lei. Egyéni útlevél szükséges.

Jelentkezési határidő 1937 jun. 15.

Jelentkezéskor 2000 lei, a fentmaradó összeg legkésőbb június 25-ig lefizetendő. Jelentkezési hely a «Magyar Lapok» utazási osztálya.

Magyar szó a Bucuresti melletti bolgár faluban

Bucuresti. Saját tud. Lármás, mozgalmas zsidónegyeden rohog keresztül a villamos, aztán takarosabb, frissen épült elővárosi házak előtt halad el, majd nyílt mezőket szel át s egyszer csak nehéz falu-szag csapja meg az embert. Cioplean vagyunk. Tiszta kis házak az út mentén s ahogy az ember gyalogosan elindul a falu főutcájában a templom felé, a gyermekeket a házak előtt, az asszonyokat az udvarokon s az utcán munkára induló, méltóságos léptű parasztokat idegen, szláv kiejtésű nyelven hallja beszélni.

Mert ennek a falunak az a különlegessége, hogy itt-ott szerbekkel vegyes bulgárok lakják, akik ma is ősi anyanyelvüket beszélik, noha Bucuresti fõszomszédságában élnek.

Pár száz lépésnyire az országúttól enyhe magaslaton, amelyre lassú menedékű cementlépcsõ vezet fel, egyes keresztû templom áll: ez a község második különlegessége. Szintiszta katolikus vallású a falu népe, annak ellenére, hogy bulgárok.

Munkás, takarékos nép. Ők látják el zöldséggel Bucurestít. Most éppen hónapos retek-szüret van. A bulgár családok apraja-nagyja kint görnyed a kertben és gondosan válogatja, szedi az ehetővé kigömbölyödött kis vitaminlerakatokat, az évad első friss gyümölcseit. Az udvarokon pedig asszonyok kötik csokorba a zsenge csemegét s végig a faluban nagyban folyik a retekvásár a termelők s a zöldségárusok között, akik itt rakják meg vállon átvetelt, ruganyos, hajlott rúdon függõ kettős kosarukat, hogy a félmázsás teherrel begyalogolva a fővárosba, megkeressék rajta koldus-filléreiket.

— Vajjon mennyi itt a termelõnél egy csomó retek? — kérdeztem elhaladva kiránduló társasággal egy parasztház előtt.

Mire az udvarról tiszta magyarsággal felelt valaki:

— Száz csomó ötven lei.

Meglepõdve álltunk meg s benézünk a Jurva karókból összerótt rácsos kerítésen.

Az udvaron térdig állva a letisztogatott

retkek-levélhalmazban, egymásra rakott kész csomóktól magasan körülbástyázva egy ötven év körüli, munkától, naptól csontosra, barnára aszalódott arcú gazdaember állt és mosolygott jóindulatúan felénk.

— Hát maga honnan tud magyarul? — kérdeztük.

— Ha boanghen a nyámom! — felelte.

Ami annyit jelent, hogy ha magyar a rokonsága, akkor csak tudnia kell neki is magyarul!

Elbeszélgettem a derék ciopleai paraszttal.

— Vannak magyarok elegenden ebben a faluban. — folytatta büszkélkedve, — vagy ha

... az a széken a puspokseg is, minden igyekezetbe később Bucurestibe. Most is áll az egykori rezidencia, ma egyik szárnyában agnó-otthon van elhelyezve, amelyet részben segélyekből, részben pedig a bucurestii pébániák hozzájárulásából tartják fenn. (j. b.)

Al Capone félmilliárd dollára

Kopenhága, május hó.

Sykovski Sándor, a hírhedt amerikai szélhámos, aki néhány hónappal ezelõtt Bucurestiben próbált letelepedni, ahonnan azonban rövid úton kiutasították, most kopenhágai híradás szerint a dán fővárosban tünt fel és ott próbálkozott meg nagyszabású szélhámosaival. Ugyanúgy, mint annak idején Bucurestiben, Kopenhágában is a város egyik legelőkelőbb szállodájában szállott meg és egy egész lakosztályt bérelt ki. Ezután hirdetésekkel tett közzé a lapokban és inkasszánsokat keresett, akiknek állítólag az lett volna a feladatuk, hogy az Amerikában börtönben ülõ Al Capone magánvagyonát — 420 millió dollárt — felvegyék és áthozzák Európába. Sykovski, aki Kopenhágában állandóan mint Al Capone bizalmas embere szerepelt, azt állította, hogy legszívesebben õ maga hozná át a pénzt Amerikából, de nem mer átmenni az óceánon, mert New-Yorkban rögtön letartóztatnák. Így hát annak, aki vállalkozik a 420 millió dollár felvételére és átszállítására, tíz százalék jutalékot ad,

vagyis nem kevesebb, mint 42 millió dollárt. Természetes, hogy ennek a hírdetésnek a kalandorok körében óriási visszhangja támadt, állandóan száz és száz ember ostromolta a szállodát, hogy õ kaparinthassa meg a 42 millió dollárt. Az előkelõ szálloda személyzete, amely nem szokott hozzá ily túlmultiózus jelenetek rendezéséhez, alig bírta visszatartani a tömeget az épület megostromlásától. Végül is rendõri segítséget kellett kérnie, hogy megtisztítsák az utcát. Ekkor azután a rendõrfõnökség is érdeklõdni kezdett Sykovski személye iránt s miután nyilvánvaló volt, hogy a szélhámos bandita nem rendelkezhet semmiféle amerikai vagyonnal, legkevésbé pedig Al Capone állítólagos milliói fölött, õrizetbe vették a szélhámost, majd közigazgatási úton az ország területéről való kiutasításra ítélték. Sykovski tegnap este az ítélet értelmében már el is hagyta Dánia területét. Egyelőre nem tudni, hogy az agyafûrt szélhámos melyik államba akarja működési színhelyét áttenni, most már azonban mindenütt figyelik.

Kataloniában az anarchisták ragadták magukhoz a hatalmat

A valenciai kormány sikertelenül lépett közbe. — Heves utcai harcok után győzött a leguabb forradalom

Saint Jean de Luzból jelentik: Mint hírlík, az ibériai anarchisták egyesültek a szakszervezeti munkáspárttal és heves utcai harcok után magukhoz ragadták a hatalmat, a katalonai kormányt lemondatták és forradalmi népkormányt alakítanak.

Perpignanból érkezett szemtanú szerint a valenciai kormány javasolta, hogy nevezzenek ki egy tábornokot a katalonai kormány valamennyi csapatának vezénylésére, de az anarchisták nem voltak hajlandók a kinevezéshez hozzájárulni. A valenciai kormány érvényesíteni akarta a tiltakozás ellenére is akaratát és ezért kitört a forradalom. Barcelonában még a generalidad (az eddigi katalán kormányzótanács) tartja hatalmában a város belsejét, de a külvárosok az anarchisták kezében vannak. Az utcai harcoknak eddig 200 halálos áldozata van. Barcelona el van vágva a külvilágtól.

Garcia és Companis kiáltványt és rádióbeszédet intéztek a néphez és egyesülésre hívták fel a lakosságot.

HOGYAN SIKERÜLT A KATALONIAI ÁLLAMCSINY? — AZ ELSŐ ANARCHISTA ORSZÁG.

Párizsból jelentik: A katalonai anarchisták régóta elégedetlenek. Elhatározták, hogy nyílt lázadásban magukhoz ragadják a hatalmat, hogy egyedüli birtokosai legyenek a kormányhatalomnak. A sikerült államcsinról az *Agence Radió* a következőkben számol be:

Az anarchisták kedden délelőtt váratlanul megszállták a telefonközpontokat és néhány fontos középületet.

Ezzel kezdetét vette a véres utcai harc.

Felszólították Companist, hogy bocsássa szabadon az anarchista foglyokat. Companis azt hitte, hogy véget vet a lázadásnak, ha teljesíti

kérésüket és elrendelte a foglyok szabadonbocsátását. A szabadon bocsátott foglyoknak azonban szintén fegyvert adtak a kezükbe és a harc csak még ellenségesebben folytatódott tovább. Companis mozgósította Barcelona egész fegyveres erejét és hazarendelte azokat az osztagokat, amelyeket kevéssel ezelőtt küldött ki Andorra határára. Az anarchisták kiáltványban fordultak a néphez, melyben a következő kijelentéseket tették:

— *A teljes hatalom minket illet meg, mert mióta kitört a polgárháború, mi és csak a mi vériünk hullása védte meg Kataloniát. Itt az ideje, hogy Katalonia anarchista ország legyen.*

BIBAO A DÖNTŐ ROHAM ELŐTT.

Hendayeből jelentik: Salamancai közlés szerint a nemzeti csapatok Bilbao körül minden irányban folytatják előnyomulásukat. A város keleti határában elfoglaltak egy hegyhátat, mely kiindulási pontul fog szolgálni a döntő támadásra.

Bilbaóban a vörös hadsereg hadbírósa a sorozatos nagy vereségek miatt büntető eljárás alá vette a csapatok több vezetőjét, s a legénység számos tagját. A vád az volt ellenük, hogy fegyelmetlenséget tanúsítottak, s ez okozta a nagy vereségeket. A vádlottak közül sokat halálra ítélt a hadbírósa.

Az angol és francia követség menekülő tagjaival több bilbaoi lakos is angol és francia hajókra szállott. A baszk kormány elnökének nejét egy repülőgép Biarritzba vitte.

Ugyancsak salamancai közlés szerint a köztársasági csapatok repülőgépei kedden bombázták Saragossa városát.

San Sebastianból jelentik: *Mola* tábornok csapatai visszaverték a köztársaságiak támadásait Espinoza del Tritia közelében.

A katalán kormány szerint nehéz harcok árán helyreállították a rendet. — Angol haditudósítók szerint, tovább tart Katalonia forradalma

Párizsból jelentik: A katalán kormány hivatalos jelentése szerint Barcelonában helyre állt a rend és nyugalom. A közlemény megjegyzi, hogy a kormánnyal egyet nem érő elemek kedden általános sztrájkot kezdtek és Barcelona egyes külvárosaiiban megütköztek a megfélemezésükre kiküldött rendőrökkel. Az utcai harcoknak több halottjuk és sebesültjük van. A karhatalom végül is legyőzötte a zavargókat és helyreállt a rend.

Londonból jelentik: A hivatalos katalán közleményvel ellentétben több angol haditudósító jelenté, hogy Kataloniában még mindig folynak a harcok. A katalán kormány csapatokat kért a központi népkormánytól, hogy leverjék az anarchisták nyílt lázadását. A valenciai kormány 12 ezer fegyverrel küldött Barcelonába.

EZERREL TÖBB HALOTT ÉS SEBESÜLT A BARCELONAI UTCAI HARCOKBAN

Perpignanból jelentik: Barcelonai jelentés szerint a katalán kormány izgalmas tárgyalásokat folytat a rend helyreállítására. A Generalidad tagjai egyintően azon az állásponton vannak, hogyha az ellen-sz meg tudják a belső zavargásokat, ráveti magát Kataloniára. Ez az országrész menthetetlenül elvesz. A helyzetet úgy akarják megoldani, hogy a kormányt átszervezik és teljesítik az elégedetlenkedők kívánságait, amelyekről a külföld ezidőszerint még nem nyert tiszta képet. A keddi barcelonai utcai harcok halottainak és súlyos sebesültjeinek számát ezernél többre becsülik. A helyzet még mindig tisztázatlan. Barcelona semmilyen telefon vagy távirat hívéra

nem jelentkezik és a barcelonai rádió sem adott még ma életjelet magáról.

A CANTERBURY ÉRSEKSÉG DÉKANJA A NEMZETI KORMÁNY MEGHÍVÁSÁRA SPANYOLORSZÁGBA UTAZIK.

Londonból jelentik: A *Times* közli a canterbury-i dékán levelét, melyben válaszol *Llano* tábornok meghívására. A levélben a dékán közli, hogy szívesen eleget tesz a meghívásnak és Spanyolországba utazik, hogy személyesen győződjék meg a vörösek kegyetlenkedéseiről.

Erzsébet angol főhercegnő koronája, amelyet a koronázásra készítettek számára.

Az esküvői banketten:

...és azt kívánom a fiatal párnak, hogy mindig legyen fedél a fejük felett, étel az asztalon és Aspirin a házban.

Dr Pac Ágoston tízéves püspöki jubileuma

Timișoara. Saját tud. Május 15-én lesz tíz éve, hogy dr Pacha Ágostont, a timișoarai egyházmegye első megyéspüspökévé szentelték.

Blaskovics Ferenc prelátnagyprépost, általános püspöki helynök, ez alkalomból körlevelet intézett az egyházmegye papságához. A körlevelet szerdán bocsátották ki. A körlevél méltatja Pacha Ágoston dr megyéspüspök érdemeit és sokoldalú munkásságát, majd a rendelkezési részben arról intézkedik, hogy a jubileumot vasárnap hirdessék ki az egyházmegye templomaiban. Május 15-én az összes templomban harangzugás fogja hirdetni a jubileumot, 16-án, pünkösd vasárnapján az egyházmegye plébániatemplomaiban ünnepelnek, míg 17-én a timișoarai székesegyházban és a plébánia templomaiban lesznek fényes jubileumi ünnepségek.

A Windsori herceg megérkezett menyasszonyához

Belfortból jelentik: Windsor hercege az Arlberg-expresszen ma hajnalban háromnegyed 5-kor Belfortba érkezett.

Párizsból jelentik: A francia sajtó legnagyobb eseménye hétfő óta *Simpsonné* választásának jogerőre emelkedése és a windsori herceg gyors elutazása Ausztriából.

Ugy számítják, hogy az esküvőre május harmadik hetében kerül sor. Az ifjú pár az esküvő után Olaszországba utazik nászútra.

A windsori herceget ma délutánra várják a Cande-kastélyba. *Simpsonné* már a korreggeli órákban talpon volt és lázasan készült vőlegénye fogadtatására. Automobilon elébe utazik a hercegnek, aki Párizs előtt kiszáll a vonatból s menyasszonya automobilján folytatja az utat a Cande-kastélyba.

Párizsból jelentik: A windsori herceg vonata ma reggel 9 óra 23 perckor megállt a Párizs közelében fekvő Verneuil-l'Étang állomáson.

Az Arlberg-expressznek ezen az állomáson nincs menetrendszerű megállása és a menetrendtől most kivételesen — a windsori herceg kérésére — tértek el.

A herceg a vonatból kiszállva gépkocsin folytatta útját.

Bécsből jelentik: A windsori herceg és felesége, a bécsi lapok értesülése szerint a házasságkötés után egyelőre Ausztriában fog lakni.

A nászút után a fiatal pár Wasserleoburgban telepedik le, ahol már minden előkészület megtörtént a vendégek befogadására.

A Wasserleoburgi kastélyt hosszabb ideig kibérelték a hercegi pár számára.

Ezer katolikus férfi hódol a radnai csodatevő Máriának és nyílt vallomást tesz hitéről

Timișoara. Saját tud. Évente az orgonavirágos, gyöngyvirágillatos Mária-hónap első vasárnapján öntudatos, hithű férfisereg gyűlik egybe és Timișoaráról, meg máshonnan is elzarándokol Szűz Mária ősi radnai kegyhelyére. Hogy május első vasárnapján hódoljon Május Királynőjének és hogy — ami éppen a mai időkben jelentős — nyílt vallomást tegyenek megdönthetetlen hitükről... Így indult meg ezidén is, vasárnap, a radnai férfizarándoklat. Hajnali ötkor mintegy tízenkét vagonból összeállított különvonat indult el a timișoarai főpályaudvarról a kegyhely felé: virágdíszes vasúti kocsik. A zárandoklatot ezidén is Pacha Ágoston dr megyéspüspök személyesen vezette. A főpásztor Wegling János apátkanonokkal, a zárandoklat ügyvezető főrendezőjével és Héber János püspöki titkárral érkezett meg és a virágfüzérés vasúti kocsiban együtt imádkozott a zárandokló férfiakkal, akiket különben útközben vagonról-vagonra felkéréselt. Útközben ugyanis minden kocsiban ájtatosságot tartottak a férfiak: így készültek fel, imával a kegyhely látogatására és a szentségek felvételére. Az előkészítést a zárandokokkal együtt lévő Rech K. Géza apátkanonok, P. Kerl Nonbert harmadik kerületi plébános, volt szalvatoriánus-rendi tartományfőnök, Korner József dr teológiai főiskolai prorektora, Boros Béla dr és Lamoth Gyula teológiai tanárok, Fodor József hittanár, Uray káplán, ezenkívül Uitz Mátyás kegyesrendi tanár végezték: Fodor József és Uray József egyébként a vezetésük alatt álló katolikus ifjúsági egyletek tagjait, Uitz Mátyás pedig piarista főgimnáziumbeli cserkészeket vezetett zárandoklatra.

A radnai pályaudvaron Siebig Frigyes pápai kamarás, lipovai plébános fogadta a megyéspüspök vezetésével megérkezett zárandoklatot. Megjelent a lipovai katolikus férfiak egy csoportja is. Ugyanakkor Aradról is érkeztek férfizarándok Szizmann Gedeon minorita-lelkész vezetésével. Egyébként a kegyhelyen már több községbeli zárandokok is tartózkodtak. A most már mintegy ezer férfire szaporodott hosszú menetet Pacha Ágoston dr megyéspüspök vezette processzióban a kegytemplomhoz, amelynek bejáratánál P. Weldin Konstantin ferencendi zárdavikárius üdvözölte a megyéspüspököt és a katolikus férfiak tömegét. A kegytemplomban valamennyi zárandok elvégezte a szentgyónást és a szentáldozáshoz járult.

Dél előtt féltíz órakor Schusztar Tamás pancotai plébános lépett a szószékre s a férfiakhoz két nyelven tartott szentbeszédet intézett. Magávalragadó lelkesedéssel beszélt hitről és hithűségről, a férfivilág katolikus öntudatának szükségességéről és rámutatott arra, mennyire szükséges ma a gyakorlati életben valóra váltani a katolikus alapelveket. A szentbeszéd után Pacha dr megyéspüspök fényes segédlettel szentmisét mondott, amely alatt a zárandokok liturgikus imákat mondtak és énekeltek Mátyás radnai kántor vezetésével. Ezek után pedig szentségi körmenetre tömörültek, amelyet Wegling apátkanonok és Rech apátkanonok vezettek a község végéig. Ezer férfi ájtatos Mária-éneke és imádsága csendült fel végig a községben. A menet a kegytemplomhoz tért vissza és annak hatalmas lépcsőfeljára borulva fogadta a szentségi áldást.

Délben a Szalkay-féle vendéglőben közös ebéd volt, amelyen annak férőkapacitásához képest száznál többen vettek részt. A főpásztor intézett beszédet a katolikus férfiakhoz: örömmel állapította meg, mennyire megkapó, felemelő a katolikus férfivilág im-

pozáns, nyílt hitvallása.

Délután keresztúti ájtatosság volt, amelyet a főpásztor vezetett. A keresztkápolna előtt Szizmann minorita-lelkész beszélt a zárandokokhoz, ugyancsak két nyelven. Az Üdvözítő keresztútjáról szólt, majd nagyszabású, lelkes buzditóbeszédében a katolikus akcióra, annak gyakorlati megvalósítására hívta fel az egybegyűlt férfiakat.

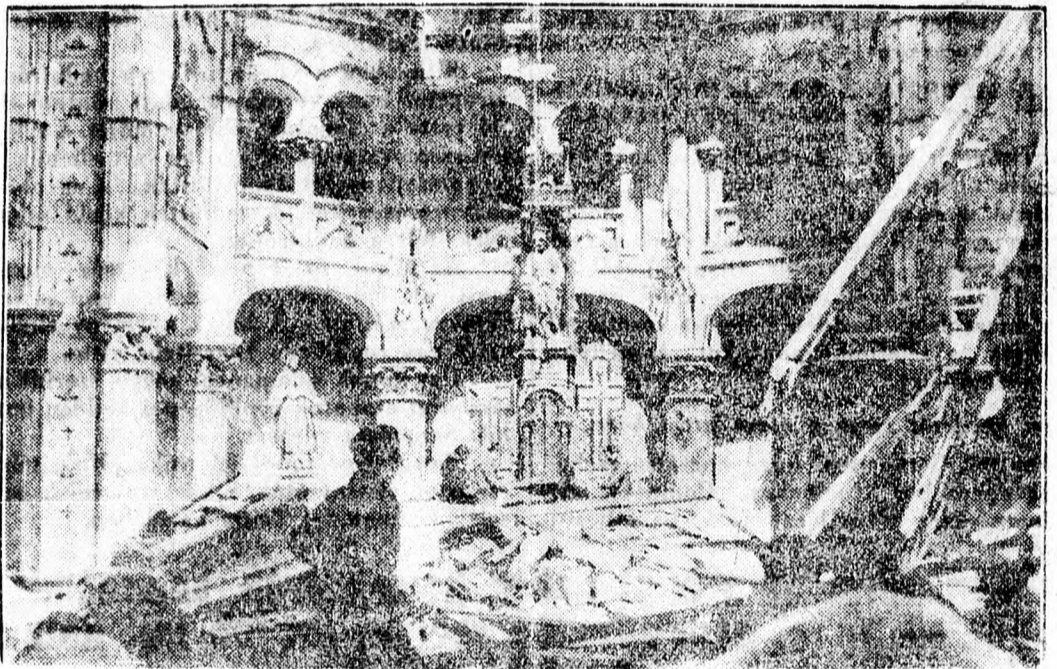
A kegyképtől és a kegytemplomtól való búcsúzás után a menet a pályaudvarra indult. A timișoarai zárandokok Timișoarára érkezve, a nagypályaudvarról lobogó zászlók és harangzúgás alatt a negyedik kerületi plébánia-templomba vonultak, ahol Metzger dr prépost-plébános fogadta őket és szólt hozzájuk:

— Csodaszép a férfiak imádsága. Mintha a búgó orgonában külön hang szólalna meg, magávalragadó, fel-

emelő: éppen ma van szükségünk taníthatatlan, hithű férfitömegekkel. Misenkó József jumul-marei plébános, aki éppen a májusi ájtatosságot tartotta, adta a befejező szentségi áldást.

Alba-iuliai újmisések a kegyhelyen és Timișoarán.

A férfizarándoklat lélekemelő ünnepségein tíz alba-iuliai újmisések is részt vettek, akiket Kászonyi dr prelátnok-kanonok, szeminariumi rektor és Maczalik Győző dr pápai kamarás, lelkigazgató vezetett a radnai kegyhelyre, mielőtt végleg elhagyják a papnevelőt. Az alba-iuliai abszolvált teológusokat egyébként minden évben kis körútra viszik, az ország több katolikus városába, templomok, egyházi intézmények tanulmányozására. Az újmisések csoportja a radnai kegyhely meglátogatása után eljötték Timișoarára is, ahol az itteni kispapok éneke után Unterweger Lotár dr pápai kamarás, szeminariumi rektor üdvözölte nagy szeretettel az érdemekben gazdag alba-iuliai rektort és lelkigazgatót és az újmiséseket. Miután a vendégek a vendéglátó szeminarium vezetőit és lakóit üdvözölték, Boros Béla dr teológiai tanár és a teológusok kalauzolása mellett számos templomot és intézményt tekintettek meg és vasárnap délután Arad felé továbbutaztak.

Remmélőtt spanyol templom Durangónál.

Hol van az inkák vagyona?

Stokholm, május hó.

Számítanunk historikusnak, legkedvesebb kutatási területe még ma is az inkák birodalmára irányul. Az inkák a régi Perui kormányozták és első uralkodójuk, Manco Capac hatalmas teokratikus, de emellett szociális alapon felépített államot alapított. A hatalmas birodalmat 1533-ban hódították meg a spanyol konquistadorok, akiket azután a spanyol udvar nemesi előnnyel és nagy földbirtokokkal tüntetett ki. Az inkák birodalmának meghódításával szabaddá vált az amerikai arany Európa felé ömlése a hatalmas kincsek minden áldásával és átkával. Az amerikai arany felhasználása előtt ugyanis ez a nemes fém nem nyomott túl nagy súlyt Európa gazdasági életében. A spanyol aranyáradat, mondhatni, Európa gazdasági életét is átalakította azután. Mivel pedig igen nagy a valószínűség, hogy a hajdani inkabirodalom romvárosai alatt még most is óriási mennyiségű aranykincsek rejtőznek, az inkák kincse után négyszáz év óta állandóan folyik a hajsza. Egy monda szerint ugyanis 40.000 indiánus elásta valahol az inkák kincsét, hogy földi halandó ne jut-

hasson többé hozzá. Most egy fiatal, Rolf Levin nevű svéd tudós nyomoz az inkák arany istenszobrái és arany nap-bálcányai után. Rolf Levin Equadorban fáradságos expedíciót vezetett Lojrono városa felé. Ez az a város, amelyet háromszáz évvel ezelőtt az indiánok a föld színevel tettek egyentővé. Levin meg is találta a hajdani spanyol város romjait. Mivel azonban egyetlen fehér kíséretet a folyó elragadta és így csak indiánok vettek körül, expedícióját nem tudta sikerrel befejezni. Rendkívüli fáradságok árán sikerült Zamora községet elérnie, ahol az „öserdő pokla” kezdődik. Állítólag ezen a helyen még mindig hatalmas aranykincsek rejtőznek a föld mélyén, amelyeket az indiánok ástak el. Rolf Levin most a svéd kormányzathoz fordult, hogy bocsásson olyan eszközöket rendelkezésére, amelyekkel a modern földalatti erkutálás lehetségessé válik, mert ezeknek az eszközöknek a birtokában nem kellene oly sokat összevissza bolyongania. Ha a svéd kormányzat teljesíti Rolf Levin kívánságát és az expedíció valóban sikerrel jár, akkor Rolf Levin nemcsak a világ leghíresebb, hanem egyik leggazdagabb embere is lesz.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
Magyarországon: Egész évre 90 P, félévre 45 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelős szerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cíj szerkesztő: **dr Sulyok István**
Cíj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örlünk meg és nem adunk vissza.
Csekk választékos magánlevelekre válaszolunk.

Áldozócsütörtök

Ünnepet hirdet a harangok zúgása, ünnepet,
a Megváltó dicsőséges mennybemenetelé-
nek ünnepét. Tavasz napfény aranyozza a
világot. Ugyanaz a nap, mely glóriát vont a
párizsi Mester feje köré, amikor tanítvá-
nyaival a hegy felé tartott. Ment a Mester és
zele mentek mindazok, akik őt szerették. Az-
után a hegy lábánál szomorú szeretettel szó-
lott még hozzájuk, majd áldásra emelte ke-
zét és dicsőséges alakja fölemelkedett a föld-
ről, arról a földről, melynek gyermekeit any-
nyira szerette, hogy saját magát adta érte-
ük. De nem hagyta sokáig magukra őket
és a vigasztaló, erősítő Lélek erőt adott a
zesztesség túléléséhez, felszárította az Őt szer-
etők szeméről a bánat könnyeit. Míg az
utána tekintet szemét elvakarta a ragyogó
napsugár, fülükben még visszhangzott: „Én
zeletet maradok a világ végezetéig.”

Áldozócsütörtök. Fehérfátylas, fehérru-
dás kicsi hóhéher lelkek ünnepe. Az első-
áldozók ártatlan kis szívéből szétárad a fön-
séges áldozat szelleme, mindenki szívébe át-
plántálja a Krisztus iránti szeretetet és min-
denki hódolattal borul le az előtt, aki föl-
méne a mennyekbe és ott ül a Mindenható
Atyaistennek jobbja felől... (m. t.)

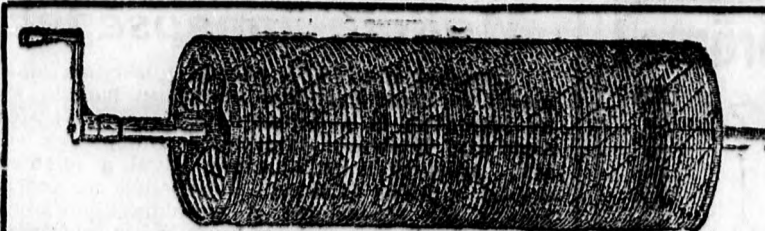
Uj főesperes. Timișoara. Saját tud. Pacha
Ágoston megyéspüspök dr Wünsché Gyula re-
cași esperes-plébánosát severini főesperessé neveze-
te ki. Dr Wünsché Gyula a lengyelországi Tar-
novból került a timișoarai egyházmegyébe és
már 13 éve fejt ki áldásos lelkipásztori műkö-
dést.

AZ ARAB TRÓNÖRÖKÖS PÁRIZSBAN.
Párizsból jelentik: Szaud emír, Ibn Szaud kí-
rály fia és trónjának örököse, ma délelőtt
nagy számú kíséretével Párizsba érkezett. A
trónörökös két-három napi párizsi tartózkodás
után Londonba utazik, ahol részt vesz a koron-
ázáson.

Tempiömszentelés. Timișoara. Saját tud. Ira-
tos község katolikus lakossága, miként annakide-
jén jelentették, Kiss János plébános kezdemé-
nyezésére és buzdítására önmegadóztatás útján a
maga erejéből szép és impozáns templomot épít-
tetett. Az áldozatkésztségben a plébános járt elől
jó példával. Pacha Ágoston dr megyéspüspök
Iratósa utazott, hogy Áldozócsütörtökön ünneplés
külsőségei között konzekrálja az új templom-
ot. A főpásztor: Kayser Lajos és Olajos
József periatuskanonokok, Waltner József dr
pápai kamarás, püspöki irodajegyző, Héber
János püspöki titkár és Boros Béla dr teológiai
tanár kísérték.

**ISMÉT PRÓBÁT TARTOTTAK AZ AN-
GOL KORONÁZÁSI SZERTARTÁSBÓL.**
Londonból jelentik: A westminsteri székesegyhá-
zban kedden újból koronázási próbát tartot-
tak. Ez alkalommal már megjelent VI. György
király és Erzsébet királyné is, akik az udvari
szertartás-mester utasításai szerint szintén
végig próbálták a koronázási szertartás hagyomá-
nyos formáit. Erzsébet királyné a koron-
ázási palástban jelent meg, melynek hosszú
úszóját apródok vitték a királyné után. Két
nappal a koronázás előtt megtartják a teljes
kosztümös főpróbát.

Zürichi zárlat. Párizs 19.60, London 21.57 há-
romnegyed, Newyork 437 egynyelvű, Brüsszel
73.80, Milánó 23, Amszterdam 239.82 fél, Berlin
175.70, Bécs — schilling 80.75, Prága 152.22, Varsó
82.95, Belgrad 10, București 325.

**Szabályozható gabona
osztályozó hengerek a leg-
primább kivitelben, azok javi-
tása és ujakrotése. A célsod-
rony herefejtőszövetek
a legolcsóbban készülnek.**

Bozsák Mihály sodronyárugyárában Oradea, Str. D. Cantemir 57.
Telefon No. 110.

Aranylakodalmak. Id. Zsarulyányi Márton
Sándor ny. erdőtanácsos és felesége zsarulyányi
Márton Izabella május 7-én ünneplik házasságuk
50 éves fordulóját. A köztisztelőben és közszere-
tetben álló házaspárt, ismerőseik és jóbarátaik
ebből az alkalomból számos szerencsekívánattal
halmozták el. — Borszéki Antal nyugalmazott
vasutas és felesége Antal Krisztina szerdán
ünnepezték házasságuk 50 éves fordulóját.
Gálffy Sándor oradea-oligosági plébános megál-
dotta a köztisztelőben álló aranylakodalmos há-
zaspárt és rövid, szép beszédében az Ur áldását
kérte rájuk.

**Lapunk legközelebbi száma, tekintettel Aldo-
zócsütörtök ünnepére, pénteken a rendes időben
jelenik meg.**

**LASSU — DE MEGBIZHATÓ A
POSTA-ADMINISZTRÁCIÓ...** A sígheti
első számú postahivatalnál még 1930 ju-
lius 10-én feladtak egy levelezőlapot Tere-
besi János satumarei lakosnak címezve.
A levelezőlap a postabélyegző tanúsága
szerint, 1930 július 11-én meg is érkezett
Satumarera. Amint azonban most kide-
rült, a levelezőlapot annakidején nem kéz-
besítették a címzettnek. Hét esztendő el-
teltevel ugyanis az elmúlt napokban, 1937
április 26-án visszaérkezett a levelezőlap
a sígheti feladóhoz azzal a megjegyzés-
sel, hogy: „Címzett ismeretlen.” Amint ez
az eset is bizonyítja, ha lassu is, de leg-
alább megbízható a postai adminisztrá-
ció...

* Gyomor- és bélbajoknál, a máj és az epe-
utak megbetegedéseinél, reggel felkeléskor egy
pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz kor-
tyonként elfogyasztva igazán remek hashajtó. Az
crvosok ajánlják.

Tífuszjárvány Maramures megyében. Síghet.
Saját tud. Az elmúlt hét folyamán négy hastífus-
zos megbetegedés történt Campulung la Tisan.
A szükséges óvintézkedések megtörténtek. —
Pop Mária vadi illetőségű koldusleány a Dragos
Voda 16. szám alatti házban a házmesternél ka-
pott szállást, ahol néhány nap múlva kiütéses tí-
fuszban megbetegedett. A koldusleányt a sígheti
közkórház járványosztályára szállították, a ház
16 lakóját pedig orvosi megfigyelés alá vették. —
Itt írjuk meg különben, hogy a rendőrség a vá-
ros egész területén összeszedi a koldusokat és ál-
talános tisztálkodási, fertőtlenítési művelet alá
veszük őket. Már közegészségügyi szempontból is
üdvös volna munkatáborba tömöríteni a koldu-
sokat.

Egyháziaknak, művelt világiaknak

A keresztény egyház története (nyolc kötetben)

Szerkesztői: **Bangha Béla S. J. és Ijjas Antal**

I. kötet:
Bangha Béla S. J. és Borbély István S. J.

Az ősegyház

II. kötet:
Loschert Kázmér:

Egyházatyaik kora

Legnagyobb és legszebb vállalkozása az idei
könyvpiacnak: Mindenkinek ismernie kell! —
Az egész világ más színekben tűnik fel az olvasó
előtt, ha megismeri az Egyház történetét. —
Válságokon, már-már győzni látszó eretnek-
ségekben át: a diadal felé! Ez a most megjelent
két kötet és megjelenendő hat kötet monda-
nivalója korunk számára!

Az egész sorozat ára tűzve 1500 lei, kötve 2000
lei és portó. Megrendelhető havi 150, (a kötet-
áldányok) havi 200 lei részletre.

Megrendelhető:
„Magyar Lapok” könyvosztályánál.

**Megéljenzették a bíróságot a vasasi bányászok
az ítélethirdetés után.** Pécsről jelentik: A tör-
vényesek tíznapos tárgyalás után, kedden dél-
után hirdették ítéletet a vasasi bányászok ügyé-
ben. Százkilencvenöt vádlott közül hetvenet bü-
nösnek találtak magánosok elleni erőszak vétésé-
gében. Sauerwein Józsefet háromnapos, Márk
Józsefet és Steekl Györgyöt kéthónapi és tizenöt-
napos, Bozsák János IX-et és Kuti Istvánt két-két-
hónapi, hét vádlottat tizenöt napos, ötven vádlot-
tat pedig nyolc-nyolcnapos elzárásra ítélte a bíró-
ság. A névszerint felsorolt vádlottakon kívül a
főbbi elítéltek háromévi próbaidőt adtak, száz-
huszonöt vádlottat felmentettek. Az ügyész a fel-
mentések ellen fellebbezett, egyben az ítélet su-
lyosítását kérte. A tárgyalás végeztével a közön-
ség és a vádlottak megéljenzették a bíróságot.

ÉLETMENTŐ GIMNÁZISTA. Odorheiu.
Saját tud. Könnyen vezetéssé válható sze-
rencsétlenség történt a tegnap délután 5 óra
tájban a Nagyküküllő felső hidjánál. Stein-
hoff László hetéves fiúcska, itteni kereske-
dőnek a gyermeke, a Küküllő fölé behajló
egyik fűzfáról ágat akart levágni, hogy ab-
ból fűzfásipot csináljon, amikor egy viqyá-
zatlan pillanatban az eszékek miatt meg-
áradt, négy méter mély folyóba esett. A sze-
rencsétlenség láttára sokan összecsozódtak,
de senki sem mert a hullámmal küzködő
fiúcska segítségére sietni. Egyszerre csak
ott termett Bándy Attila cserkész, a római
katolikus főgimnázium VII. o. tanulója s me-
részt ugrással a vízbe vetette magát s a fulla-
dozó fiúcskát a szennyes hullámok közül ki-
mentette. Az életmentő bátor cserkészt az
összecsozódt közönség melegen ünnepelte.

Gyermekek okozták a terebesti nagy tüzvészt
Satu-Mare. Saját tud. Röviden jelentették,
hogy a satumaremegeyi Terebesti községben
hétfőn borzalmas tüzvész pusztított. A vizsgálat
megállapítása szerint a tüzet, mely egész utca-
sört hamvasztott el, játszódozó gyermekek okoz-
ták, akik Jékel Mihály gazda házának tövében
máglyát raktak. A lángok azonban belekaptak a
tetőzetbe, innen az istálló nádfedelébe, majd a
többi gazdasági épületek lobbantak lángra. A
község lakossága pillanatok alatt összegyűlt a
tűz oltására. Félreverték a harangokat s értesít-
tették a madarasi, ghilvacj és ráteshti tűzoltókat,
akik primitív felszerelésükkel ki is vonultak a
tüzhöz, de nem bírták felvenni a harcot a pusztí-
tó elemmel. Mint jelentették, az állomásfőnök-
ség értesítette a satumarei forgalmi irodát, ahon-
nan telefonáltak a katona tűzoltókért. Ezek azon-
nal kirobogtak a bajbajutott községbe. Akkorra
már egész utcator állott lángokban, lakóházak,
gazdasági épületek, istállók. Megnehezítette az
oltási munkálatokat, hogy a szárazság követke-
zésében kiszáradtak a kutak s a vizet a községtől
néhány kilométerre fekvő tóból kellett a faluba
hordani. Estére sikerült a tűz továbbterjedését
megakadályozni. A károsult gazdák: Ernyes Gyula,
Zsoldos Mihály, Felber Mihály, Korn István
és Löczki József, Jékel Márton, Láng József és
Ernye Mihály csaknem összes vagyonukat elvesz-
tették. A kár biztosítás útján csak részben térül
meg. A vizsgálat tovább follik.

**SCHACHT NÉMET BIRODALMI BANK-
ELNÖK PÁRIZSBA UTAZIK.** Berlinből jelen-
tik: Hivatalos jelentés szerint Hitler birodalmi
vezér és kancellár megbízásából Schacht biro-
dalmi bankelnök május 26-án Párizsba utazik,
a párizsi nemzetközi kiállítás német pavillon-
jának megnyitására.

Leleplezték egy zsaroló községi végrehajtót.
Arad. Saját tud. Az egyik podgoriai nagyfor-
galmu szőlőközségben röviddel ezelőtt feljelentés
érkezett a hatósághoz a község egyik végrehaj-
tója ellen, aki a feljelentés szerint, hogy a vég-
rehajtásokat az ünnep előtt felfüggeszse jölene-
keny összegekkel sarcolta meg a lakosságot. A
tisztviselet megfigyelték és csakhamar sikerült
a őt telepelni. A nyomozó közegek ugyanis egy
alkalommal tettenérték, amidőn az egyik „alube-
lítő” pénzt vett át. A megtevédt hivatalnokot
nyomban őrizetbe vették és eljárását indították
ellen. A vékes tisztviselő nevét a nyomozás er-
dekében titokban tartják.

Háziasszonyok öröme!

Speciális szerkezet

Minimális fogyasztás

a masszív
„ELITE“ tüzhely
 fehér zománc kivitelben, tűzálló samott béleléssel
SZÁNTÓ Oradea
 „ZEPHIR“ kályhagyára.
 Esslingeni faredőnyök. Acéllemez redőnyök.
 Kérjen díjtalan árjegyzéket.

MAGYAR ARTISTA HALÁLOS SZERENCSETELENSÉGE. Párizsból jelentik: A Téli Cirkuszban a hétfő esti előadásban halálos szerencsétlenség történt. **Asboth Ernő** 35 éves trapézművész egy vakmerő mutatvány közepén tíz méter magasságból lezuhant és koponyaalapú törést, valamint súlyos csonttöréseket szenvedett. Haldokolva vitték a kórházba. A szerencsétlenül járt akrobata magyar származású ugyan, de osztrák állampolgár.

Ismét megszigorítják az amerikai bevándorlást. Washingtonból jelentik: Az amerikai parlament ismét megszigorítja a bevándorlási rendelkezéseket. A szenátus hétfőn törvényjavaslatot szavazott meg, amelynek értelmében olyan külföldi állampolgár, aki csak azért köt házaságot amerikai állampolgárral, hogy ily módon jogot nyerjen az Egyesült Államok területén való letelepedésre, nem kaphat tartózkodási engedélyt; ha pedig mégis megpróbálja kijátszani ezt a rendelkezést, akkor — ha tettenérik — halálétként kitoloncolják az Unió területéről. Miután a képviselőház már napokkal ezelőtt jóváhagyta ezt a törvényjavaslatot, most már csak Roosevelttől elnök szentesítése van hátra.

MOSDÓVÍZÉBE Mack's Kaiser Borax! A szépségápolás legfontosabb kivánalma! A vízben feloldott ásványi anyagok, az ártalmas méz, bőrfenek ellensége. Órizzze meg arcának, bőrének frissességét, rugalmasságát, a víz puhításával, mert a lágy víz — szép bőr. Csak a közismert vörös dobozban valódi, kimérve nem kapható.

A SATUMAREI UTCÁN AGYONLÖTTEK EGY SZÖKEVÉNY RABOT. Sajat tud. Kedden délelőtt izgalmas revolver-harc színhelye volt Satu-Mare belvárosának több forgalmas utcája. **Sére József** asztalos, aki öt éves fogházbüntetését töltötte az ügyészségi fogházban, egy őrizetlen pillanatban megszökött. Az elfogatására mozgósított fogházőrök az egyik fegyőrtől lopott revolverből **Sére** több lövést adott le, a tüzharcban azonban ő maradt alul. **Kardos Simon** börtönőr két lövéssel leterítette a szökevény rabot.

Sére József, aki jómódu halmei szülők gyermeke, kedden délelőtt az ügyészségi fogház udvarában takarított. Amikor a fogházőr egy pillanatra elterdült, **Sére** kiugrott a szellozta ajtó nyitvahagyott ablakon s a P. Muresanu utcán futásnak eredt. A szolgálatos fogházőrök azonnal az üldözésére indultak. A **Stefan cel Mare** utcán, a zárda közelében **Sére** egy hatalmas, tizenkettyvetű revolvert szegezett üldözői mellének s felszólította a fegyőröket, hogy hagyják abba üldözését, mert lelövi őket. Amikor azonban látta, hogy a fogházőrök felszólításának nem eszedelműsnek, több lövést adott le, a golyók azonban célt tévesztettek.

A fogházőrök a forgalmas utcán nem merték fegyverüket használni. Így jutottak el a V. Alexandru-utcába, ahol **Sére** a 36. számú ház udvarára menekült. At akart ugrani a kerítésen, azonban **Kardos Simon** fogházőr beírte s mivel **Sére** ismét fegyvert ragadott, **Kardos** kétszer a szökevényre lőtt. Az egyik golyó a mellét, a másik a gyomrát furta keresztül. Beszállították az állami kórházba, ahol egy órákor meghalt. **Sére József**nek nem ez volt az első szökési kísérlete. Néhány hónappal ezelőtt egy másik rabal átszökött Magyarországra, hol sorozatos betöréseket követtek el. Az ügyben megindult a vizsgálat.

Mailáth-ünnepségek

(Braşov). Mailáth püspök jubileuma alkalomával az itteni katolikus gimnáziumban, az elemi iskolában és a Ferencrendi nővérek vezetése alatt álló intézetben lélekemelő ünnepségek voltak, amelyeken az ifjuságon kívül a jelenlevő szülők is hálás lélekkel ünnepelték az ardeali katolikusok főpásztorát. A templomokban ünnepélyes Te Deum volt, a hívők nagy részvétele mellett.

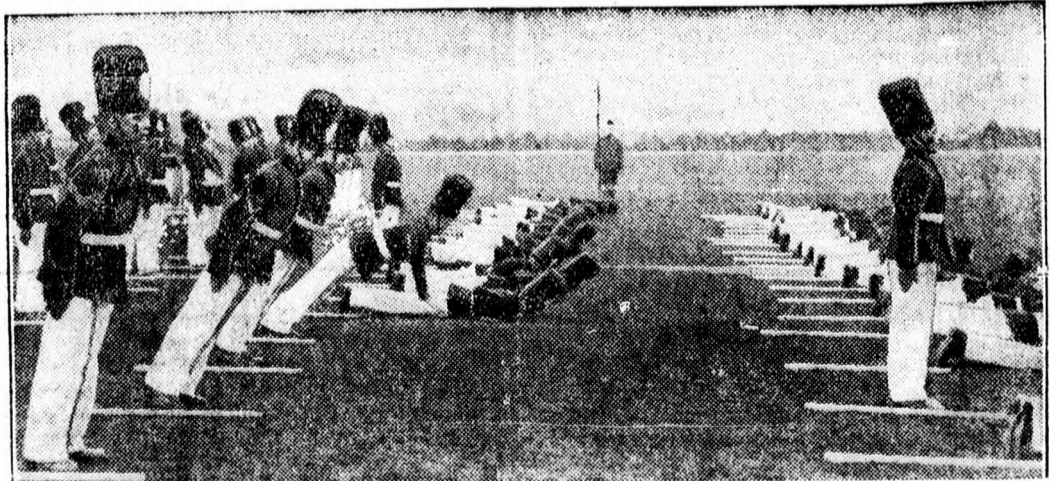
Sanpaul, Ogra, Beşineu katolikus hitközségek együttesen ünnepelték Mailáth püspök 40 éves jubileumát, a sanpauli népház dísztermében. **Haller István** gróf szép megnyitó beszédet mondott. **Brandner Sándor** plébános megemlékezett az apostol-püspök negyven évi működéséről, majd a dalárda énekelt Zsógon András karnagy vezényletével. A beşineui dalkar is közreműködött **Fodor József** tanító dirigálásával. A megyebírák egyszerű, közvetlen szavakkal tölcsmócsolták a nép halálját és hódolatát, gyógyulást és hosszú életet kívánva a beteg főpápnak. Kedvesek voltak az elemista leányok — **Szakács Ilona** és **Ilyés Mariska** — szavatai. **Földes Mária** szavalt a szent atyjának: **Földes Zoltánnak** „Árvakatyja” című versét, élénk tetszés mellett. A hitközségek diszgyűlését gróf **Haller István** újabb, lelkes felszólalása és a pápai himnusz elénkése zárta be.

Dicsonmartin. Sajat tud. Mailáth püspök 40 éves jubileuma alkalmából szépen sikerült ünnepséget rendezett a város katolikusága a Magyar Házban. Az ünnepély szentmisével és hálaadó istentisztelettel vette kezdetét. A templomból a hívők a Magyar Házba vonultak, ahol **Kocsis Rózika** elemista kisleány szavalt nagyhatású alkalmi ódát. **Pekri Gyula** egyházközségi főgondnok nagy beszédet mondott. A főgondnok lelkes szavakkal beszélt Mailáth püspökről, akinek a dicsonmartini hívek templomukat és önálló egyházközségük szervezését köszönhetik. A főgondnok beszéde után **Tápay Irénke** és **Kies Árpád** zenezámmal, **Méhész Gizella**, **Lukács Lászlóné**, **Avedik Sári** és **Avedik Emma** táncszámmal szerepeltek. A lélekemelő ünnepség **Benecze István** esperes-plébános zárszavával ért véget.

SPORTHIREK

Ripensia—Vienna 4:2 (1:1). Bucureştiből jelentik: A Ripensiaival játszott első fővárosi mérkőzését a bécsi Vienna. A timişoaraiak szép játékkal 4:2 (1:1) arányban, biztosan győztek. **Dobay (2)** és **Sepi (2)** a győztes csapat góllövői.

Kisorsolták a Román Kupa elődöntőit. Bucureştiből jelentik: A Román Kupa bizottsága a szokásos ünnepélyes formások között kisorsolta a „négyes elődöntő” mérkőzéseit. Május kilencedikén a következő mérkőzésekre kerül sor: Clujon: Victoria—Rapid, Timişoarán: Ripensia—Universitatea, Bucureştiben: Venus—Juul és Juventus—Vulturii. Lugoj. A mérkőzések elosztása nagyon érdekes. A Victoria és Rapid otthonukban játszottak, a pályaválasztásért a sorsolásnál a Victoriának kedvezett a szerencse. A második párnál a Ripensia él pályaválasztó jogával, miután legutóbb idegenben játszott. A Ripensianak így gyorsan nyílik alkalma revansot venni az Universitatean bajnoki vereségéért. A másik két mérkőzésen valamennyi csapat idegenben játszott és a sors a bucureşti csapatoknak kedvezett. A két B. ligás csapatnak alig van reménye a győzelemhez és a középdöntőbe alighanem a bucureşti csapatok és a Ripensia kerülnek.

Az angol „cinnkatonák” főpróbája.

A katonai ünnep alkalmán a katonai iskola növendékeivel a főpróbát. A katonák, mint a „cinnkatonák” kell elvágódni a földön.

* **Aranyérel és béldugulásnál**, valamint az ezekkel járó derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szédülési rohamok esetén reggelenként egy-egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvíz csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez. Az orvosok ajánlják.

Transsylvania képzőművészeti

Budapestről írják: A **Barabás Miklós** cég transsylvaniai képzőművészeti a kecskeméti-utcai Csekonics-palotában, a Helikon magyarországi barátai rendezésében képzőművészeti tárlaton mutatkoznak be. Alig lehetne a tárlaton szereplő művészeket egy nevezőre hozni, ha csak azt nem állapítjuk meg róluk, hogy a natura alapján állanak s nem tagadják a formát. De még valami közös vonást láttunk a kiállításon s ez — noha nem kifogás — voltaképpen szembeötlő: az alkotásokon kevés az, ami Transsylvania. Alig néhány tájban és városképben kapjuk Transylvániát, amely ezeket a műveket szülte. Műterem-tanulmányok, nyugat felé mutató stílustörekvések, kitűnő technikával megoldott előadási problémák, de ezeket bárhol is megfestheti a művész. Talán csak az egyik szobrásznál, **Szerbatiusz Jenő**nél érezzük az ősi székely havasi fafaragót, vagy talán még ennél is mélyebben visszanyúló turáni szellemet. Erről a tehetséges szobrászról most is megállapítjuk, hogy a karikatura határán áll művészete s egyik-másik alkotása valószínűleg remekmű. Katalógus-sorrendben: **Bánffy Miklós** gróf pompás karikatúrái, fantázia-dús jelmez- és színpadtervei és egy nobiles tanulmányjeje a teljes értékű grafikusművészt jelentik. Feltűnő érték **Bordy András** akvarellfestő. Technikája, grafikai tudása e nemből a legelső sorba helyezi, **Galász Nándor** szobrász formakész, de néhol túlstilizálja az idomokat. Egy groteszk táncosnő figurája azonban mesteri. Cs. **Szabó Béla** jeles grafikus. Van valami japánosság előadásában, de nem ez a jellegzetes tulajdonsága, mert más lapokon ismét más irányattal kísérletezik. Fametszeteiben azonban egységes a stílusa s ez a technika az erőssége. Nagy Imre drámai hangon a kubizmussal rokon technikát választ mondanivalóhoz. Jól komponál s minden művészi megnyilatkozásán valami komor hangulat ül. Igen erőskezők a fametszetei is. Dekorativságában is szűkszerű, de nagy kifejező erő **Thorma János**, akit nem kell itt felfedeznünk. **Szolnay Sándor** sárka tónusú, erősen franciás, ma már megmerevedett irányzatú aktjai adják tulajdonképpen jellegét a művész egyéniségének, noha tipikusan baumareai képei a kötetlen kifejezéshez is elég erőt mutatnak. **Vásárhelyi Z.** Emil a neoklasszikusságból a merev formát, a színelilek simaságát és a drapériák bádogszerűségét, mint külsőségeket hozza. **Zipfer Sándor** darabosságában is, vagy talán éppen ebben tud elmélyülő drámát érzékeltetni. Egy önarcképe kitűnően fejezi ki nagy figyelmet érdemlő művészetét. (b. m.)

A G Y E R M E K

A fűzfásíp

Bizony a kis Gyuri olyan fiú volt, hogyha valamire vágyakozott, nem szép szóval kérte, hanem böggéssel, sivalkodással erőltette.

Pedig nem volt hiánya semmiben. Édesapja gazdag ember volt. Amerre a szem el látott: rét, erdő, hegyoldal, az mind az övék volt. Gyümölcs rogyásig termett a fákon, de neki jobban tetszett a vadalma, vadkörte.

Már hétéves volt, mikor egyszer kiment az erdő szélére, ahol egy körtefát tudott. Az volt a szándéka, hogy felmászik a fára és teleszedi a zsebét vadkörtevel.

Hát amint átmege a réten, a vadkörtefa irányában, egy kanászfűt lát a fűben ülni.

Egyet gondolt: Ezt a kanászfűt elhivom magammal vadkörteket szedni.

Még mielőtt szólhatott volna, látja, hogy a kanászfű valami fékony fészkét illeszt a szá-jához. Gyuri leste, hogy mi lesz ebből? Nem sokáig kellett várnia. Hangot hallott, lágy, kellemes hangot, jólesett a füleinek hallani. Valami nótaféle volt, amit hallott. Gyurinak eszébe jutott, hogy hallotta ezt a nótát az aratóktól. Akkor sokan dalolták és most ez a kanászfű egyedül fújja. És milyen szépen fújja.

Nem szólt semmit, hanem hazament, aztán duzzogva szólt az édesapjának:

— Miért nem vesz nekem valami olyan szerszámot, amin nótázni lehet?

Édesapja szinte megörült ennek a kívánságnak.

— Az kell neked fiam? Meglesz, azért ne pityeregj!

Másnapra a kis Gyuri kapott trombitát, sípot, furulyát, dobót. Eleinte nagyon megörült az ajándéknak. Aztán kapkodott utána, próbálgatta valamennyit, de nem boldogult egyikkel sem.

Fújta a trombitát, sípot, furulyát, ütötte a dobót. A hangszerszámok adtak is hangot, de annak a hangnak nem volt semmi formája. Csak olyan zagyva hang volt az egész.

Gyuri el is dobta azonnal valamennyit. És megint eszébe jutott az a kis kanászfű, aki az aratónótát olyan szépen fújta.

Megint elment az erdőszélre, de üresen, elhagyatva találta a vadkörtefa alját. Elhatározta, hogy megkeresi a kanászfűt. El is indult. Nem messze mehetett, mert nagy víz állotta útját. Körülnézett, hogy nem talál-e valahol hidat. Hát egyszerre csak észrevett egy fehérszakállú öreg embert, aki a fűzcsészén fűzfavesszőt nyesegetett. Hozzáment és megkérdezte:

— Bácsi, nem látott erre egy kanászfűt?

— De bizony láttam, — mondta a fehérszakállú öregember, — hanem az már messzire jár, azt már nem éred utól.

— Kár, — mondotta Gyuri, a fejét lehorgasztva.

— Miért sajnálsz olyan nagyon? — kérdezte az öreg.

— Mert olyan szép nótát tudott fújni. Meg akartam kérni, hogy tanítson meg dől-ebédig, hogy aztán magam is...

— Jaj, fiam, — mondotta az öreg, — nem megy az olyan egyszerre. Őt sem egy uap alatt tanítottam rá.

— Maga tanította?

— En ám, fiam.

Gyuri közelebb lépett az öreghez:

— Hát engem nem tanítana-e meg?

A fehérszakállú öregember előbb gondolkodott, csak aztán válaszolt:

— Szívesen megtenném, fiam, de nem tudom, képes vagy-e megtanulni?

Gyuri nagyot nézett erre a válaszra, aztán hetykén így szólalt meg:

— No már, ha az a rongyos kanászfű meg tudta tanulni...

Az öregember csóválgatta a fejét, aztán nagyon komoly hangon így szólt:

— A jó Isten nem a gúnyára néz, hanem a lélekre.

Aztán megfogta Gyuri kezét és a tulsó partra mutatott:

— Látod azt a kis szürke madarat, milyen egyszerű, porszínű a tolla és halold, milyen szépen énekel. Mert pacirta és a Jóisten megáldotta ezzel a tehetséggel.

— Az ám.

Az ősz ember most az erdőszélre mutatott:

— Látod azt a fényes, ragyogó tollú madarat? Csak tündököl a napsugárban. Az az aranyfácán... De hiába a szép tolla, a hangja rekedt, kellemetlen, akár a páváé. Egyik sem tanul meg énekelni soha.

A kis Gyuri kíváncsian, zavartan nézett az öregre. Szinte félve kérdezte:

— Hát én se tudnék megtanulni?

— Az ember, — mondotta az öreg még komolyabban, — az más. Annak nemesak tehetség kell, hogy valamit megtanuljon, hanem türelem is.

— Türelem? — kérdezte Gyuri.

— Igen, fiaskám, türelem. Anélkül sohasem tanulod meg még azt a kis nótát sem, amit a kanászfű fújt.

A kis Gyuri kiegyenesedett, szemében tűz villogott. Összeszorította az öklét:

— No hát nekem lesz türelmem, bácsi, — mondotta.

— Akkor megtanítlak.

Azzal odalépett az egyik fűzfához, lemet-

sztett egy vastagabb ágat s nyomban sípot faragott belőle. Belefújt, a fűzfásíp hangot adott. A kis Gyuri reszketett örömben s figyelemmel hallgatta az arató nótát, amit az öreg még szebben fújt rajta, mint a kanászfű.

Két hét alatt a kis Gyuri megtanult az öreg embertől a fűzfásípban bánni. Eleinte nehezen ment, a hangok nem engedelmessékedtek mingyárt, de a türelem győzött.

Vasárnap délután volt, Gyuri édesanyja ott ült az oszlopos tornác alatt, mikor a kis Gyuri megjelent a lépcsőkön. Már a lépcső aljáról kiáltotta:

— Hallgassák meg, mit tanultam.

Azzal kivette zsebéből a fűzfásípot, a szá-jához illesztette s szépen elfújta az arató nótát. Az arca kipirult, szemében öröm sugárzott.

A szülők össze-vissza ölelték. Nagyon-nagyon boldogok voltak...

— Hogy tanultad ezt meg? — kérdezte az apja.

— Türelemmel.

— És ki tanított türelemre? — kérdezte a boldog édesanyja.

— Egy öreg ember, ott a folyó partján.

— Áldja meg az Isten érte! — szólt az apa és szemében könny csillogott. Az öröme- nek, a hálának a könnye... E. L.

Kakukk

Kakukk, kakukk,
gyertek, gyertek!
Nagy az erdő,
Még nem lettek.
Ha nem lettek,
Ne bánjátok
Úgy is fujom
A nótátok!
Kakukk, kakukk!

Fészek a kertben

Palkó, Laci két jóbarát. Fakard, fapuska oldalukon, papírszékő a fejükön. Így mennek vadászni.

— Mit lösz Palkó? — kérdi Laci.

— Oroszlánt. Hát te?

— Én szunyogot, — felelte Laci és mindketten nagyot nevettek.

Végigszaladtak az udvaron, de majdnem póruljártak, mert a libák anyja így sziszegett feléjük:

— Sz-sz-sz-sz! Ha el nem mentek, megcsipelek ám benneteket!

A libák anyja a libáit féltette a két híres vadásztól.

Palkó, Laci a kertben oroszlánt nem találtak, szunyogot se lőttek, de a cirmos cica ott

ólalkodott a kerítés bokra mellett.

— Rosszban tőri cirmosunk a fejét, — mondja Laci — Fészket les, madárpecsenyőt akar enni.

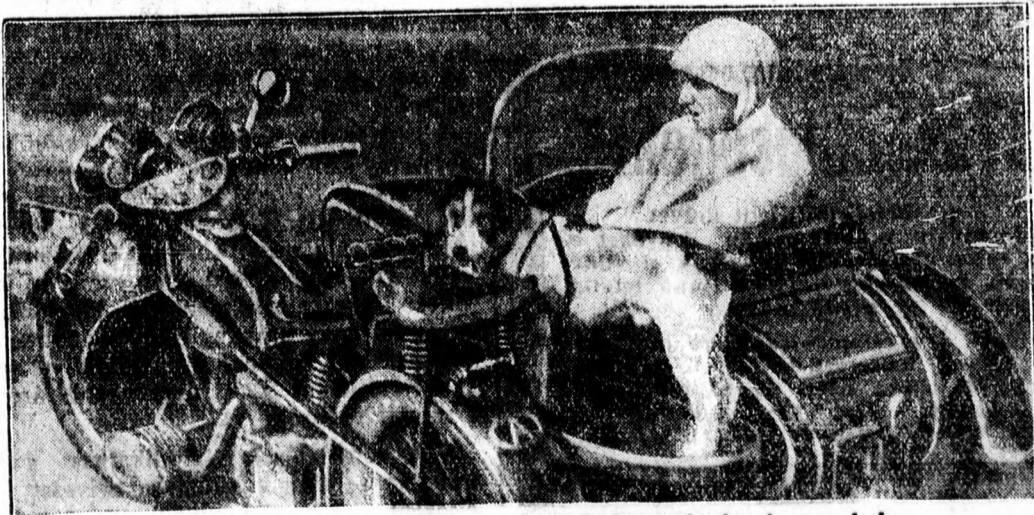
És jól sejtette! A bokor sűrűjében kis fűlemilefészkek volt. Fűlemile mama kétségbeesve röpködött a fészkek fölött, kicsinyei sirtak, mintha azt sirták volna:

— Itt a cirmos, itt a cirmos, mindnyájunkat megesz már most.

De nem ehette meg, mert a két vadász meglötte a cicát. A cica meg úgy elszatadt, mintha ott se lett volna.

Fűlemile mama fészkeire szállt s így csi-esergelt:

— Sohse láttam két ilyen derék vadászt.

Pótkocsis motorbicikli, amelyen kutya számára is van hely.

